

EDUSKUNNAN HALLINTO- JA TURVALLISUUSJAOSTO 2.10.2024**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VALTION TALOUSARVIOKSI VUODELLE 2025; 24.30.
KANSAINVÄLINEN KEHITYSYHTEISTYÖ**

- Kehityspolitiikan painopisteitä ovat naisten ja tyttöjen aseman, itsemääräämisoikeuden sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyden vahvistaminen, joka on keskeistä myös väestönkasvun hillinnässä, sekä koulutus ja ilmastotoimet.
- Suomi ajaa tavoitteitaan myös EU:n kehityspolitiikassa, kansainvälisissä kehitysrahoituslaitoksissa ja YK-järjestöissä. Suomi edistää tehokkaasti suomalaisten yritysten osallistumista EU:n Global Gateway -aloitteen puitteissa rahoitettaviin investointihankkeisiin.
- Suomalaisten yritysten toimintamahdollisuuksia kehitysmaissa sekä yritysten edellytyksiä hakea rahoitusta YK:lta, EU:lta ja kehitysrahoituslaitoksilta edistetään ja lisätään suomalaisten yritysten hyödyntämistä kehitysyhteistyössä ja kehityssijoituksissa. Kehitysrahoituksen eri muodot täydentävät toisiaan. Tulokellisen kehityspolitiikan saavuttamiseksi tarvitaan sekä lahjamuotoista että laina- ja sijoitusmuotoista kehitysrahoitusta.
- Kansainvälisten taloussuhteiden ja kehitysyhteistyön selonteon mukaisesti kehitysyhteistyössä keskitytään yhä enemmän kauppaa tukevaan kehitysyhteistyörahoitukseen. Suomi edistää molempia osapuolia hyödyttäviä kaupallisia mahdollisuuksia kehittyvien maiden kanssa.
- Suomen kehitysyhteistyö ehdollistetaan omien kansalaisten vastaanottamiselle ja kansainvälisen sääntöperusteisen järjestyksen tukemiselle. Suomi ei jaa kehitysapua hallinnoille tai toimijoille, jotka tukevat Venäjän hyökkäyssotaa. Kehitysyhteistyövarojen käyttöä valvotaan tehokkaasti. Mikäli väärinkäytöksiä havaitaan, tämä johtaa tuen leikkaamiseen tai lakkauttamiseen ja mahdollisuuksien mukaan takaisinperintään.
- Suomen julkisen kehitysyhteistyön arvioidaan olevan kokonaisuudessaan yhteensä 1,064 miljardia euroa. Valtion arvioidaan kohdistavan kehitysyhteistyöhön noin 0,36 prosenttia bruttokansantulosta vuonna 2025.
- Kevään 2024 kehyspäätöksessä vähennettiin lisästästään 95 milj. euroa varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahasta momentilta 24.30.66 ja 5 milj. euroa Finnfundin pääoman korottamisesta momentilta 24.30.88.
- **Kipupiste:** Hallituskauden leikkaukset ovat vaikuttaneet merkittävästi ulkoministeriön hallinnoiman varsinaisen kehitysyhteistyömäärärahojen suunnitteluun. Suomen mahdollisuudet saavuttaa kansainvälinen sitoumus kohdentaa 0,7% BKT:sta kehitysyhteistyöhön on entistä epätodennäköisempää saavuttaa.

24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö

- Ulkoministeriön hallinnoimaan varsinaiseen kehitysyhteistyöhön ehdotetaan myönnettäväksi 534 miljoonaa euroa määrärahaa ja 626 miljoonaa euron sitoumusvaltuuksia, jotka tuovat ennustettavuutta menoihin vuoden 2025 jälkeisille vuosille.
- Suomen kehitysyhteistyön painopistettä siirretään pois kahdenvälisistä valtioiden välisistä maaohjelmista kotimaisten kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhön.
- Kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyön käyttösuunnitelmakohdan osuus nousee yli 18 prosenttiin vuonna 2025.
- Suomi jatkaa humanitaarisen avun antamista painottaen kaikkein haavoittuvimpien auttamista
- Keskeisten YK-järjestöjen tukea jatketaan, joista suurimmat YK:n väestörahoisto UNFPA, tasa-arvojärjestö UN Women ja lastenrahoisto UNICEF.
- Huolimatta kehitysyhteistyön leikkauksista yksityisen sektorin suomalaisyrityksille kohdennetusta rahoituksesta ei leikata.

24.30.67 Demokratia- ja oikeusvaltiotuki

- Demokratia- ja oikeusvaltiotukeen esitetään noin 2,954 miljoonaa euroa.

- Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen ulkoministeriön toimialaan liittyville demokratia- ja oikeusvaltiokehitystä edistävälle toimijoille kuten esim. Demo Finlandille ja Helsingin yliopiston yhteyteen perustetulle Oikeusvaltiokeskukselle.

24.30.68 Kehitysyhteistyön yhteistoimintahankkeet

- Kehitysyhteistyön yhteistoimintahankkeiden menojen budjetointia varten esitetään perustettavaksi uusi momentti, jonka määrärahaksi esitetään 14,081 milj. euroa.
- Ulkoministeriön hallinnoiman EU komission yhteistyöhankkeiden määrä on voimakkaassa kasvussa (vertaa 2024 volyymi 6,9 milj. euroa).
- Määrärahaa saa käyttää ministeriön ja muiden kehitysyhteistyön avunantajamaiden ministeriöiden, edustustojen tai virastojen sekä ODA-kelpoisten kansainvälisten järjestöjen ja Euroopan unionin toimielinten yhteistoimintahankkeiden menojen maksamiseen niistä saatujen tulojen puitteissa.

24.30.69 Tuki Ukrainalle

- Ukraina on hallituskaudella Suomen suurin kehitysyhteistyön kohde.
- Tuki Ukrainalle -momentille ehdotetaan yhteensä 47,276 miljoonaa euroa.
- Myös Ukrainaan kohdennetaan merkittävästi humanitaarista apua, lähtökohtaisesti noin 20 miljoonaa euroa vuodessa.

24.30.88 Finnfundin pääoman korottaminen

- Momentille esitetään 5,0 milj. euroa uusien osakkeiden merkitsemiseen.
- Lisäsäästöinä vuoden 2024 kehyspäätöksessä määrarahasta on vähennetty 5,0 milj. euroa.
- Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

24.30.89 Kehityspoliittiset lainat ja sijoitukset

- Kehittyvien maiden tukemista laina- ja sijoitusmuotoisella kehitysyhteistyörahoituksella ehdotetaan jatkettavaksi 68,73 miljoonalla eurolla.
- Määrärahaa saa käyttää finanssisijoituksiin osana Suomen kehitysyhteistyötä.
- Määräraha on tarkoitus käyttää kohteisiin, jotka kansantalouden tilinpidossa eivät lisää valtiontalouden alijäämää ja joilla on palaumaodote.
- Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.